

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Domácí násilí páchané na dětech, jeho důsledky, úloha opatrovníka, syndrom CAN

Autor: Daniela Nedvěďová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Práce odevzdaná k obhajobě Danielou Nedvěďovou je zaměřena na problematiku domácího násilí. Jde o téma bohužel stále velmi aktuální téma, a to i v právní rovině. Jeho úprava přitom není řešena komplexně, na jednom místě. Autorka se zaměřuje jen na určitou výseč tohoto nežádoucího jevu, předmětem bližšího zkoumání je pouze domácí násilí páchané na nezletilých dětech. Zpracování a odevzdání diplomové práce tohoto zaměření je tedy nutné hodnotit pozitivně.

Struktura práce byla zvolena samotnou autorkou. V tuzemské literatuře není práce tematicky zcela totožného zaměření. Neexistuje tedy nějaká tradiční, vžitá systematika výkladu, se kterou se lze běžně setkat u jiných témat. Diplomantka tak musela postupně hledat systematiku vlastní. Cílem jejího výkladu je přitom postihnout vše, co s tématem z pohledu právního souvisí. Práce je tak po stručném *Úvodu* zaměřena na vymezení základních pojmů. Náležitá pozornost je zde věnována samotnému domácímu násilí, jeho znakům a jednotlivým formám. Dále autorka vymezuje děti ohrožené domácím násilím a také syndrom CAN, který je důsledkem týrání, zneužívání či zanedbávání dětí. Část druhá podává přehled právní úpravy, která souvisí s domácím násilím. Autorka prameny rozděluje podle odvětví. Začíná tak úrovní ústavněprávní, pokračuje k úpravě v rámci soukromého práva a následně i k ochraně veřejnoprávní a v dílčím rozsahu též k úpravě mezinárodní a k právu Evropské unie. Je možné se pozastavit nad tím, zda všechny prameny uvedené v rámci soukromoprávní oblasti úpravy skutečně představují prostředky soukromoprávní (např. zákon na ochranu před domácím násilím). Další partie je zaměřena na práva a povinnosti rodičů. Obecným východiskům věnuje diplomantka pouze velmi stručnou pozornost a více se zaměřuje na práva dětí, která jsou porušována v souvislosti s domácím násilím a na výchovné prostředky, které mohou rodiče (popřípadě další osoby, jimž byla výchova svěřena) využívat. Právě zde dochází často k excesivnímu jednání, kdy se výkon práva stává jednáním protiprávním. Autorka zvláštní pozornost věnuje tělesným trestům, jejich dovolenosti, přiměřenosti a společenskému pohledu na ně. Kladně je na tomto místě třeba ocenit provedení vlastního průzkumu a jeho vyhodnocení v přílohách práce. Zjevně z něj vyplývá, že v tuzemské společnosti jsou přiměřené fyzické tresty stále považovány za vhodný výchovný prostředek.

Navazující část je zaměřena na jednu z klíčových oblastí zvolené problematiky. Je zde podán výklad právních důsledků domácího násilí, jakožto protiprávního jednání, kterého se rodiče (popřípadě jiné osoby) dopouští na dětech. Vymezeny jsou jak důsledky soukromoprávní, tak ty veřejnoprávní. Autorku je třeba pochválit za to, že se zabývá i tématy často opomíjenými (např. povinností k náhradě nemajetkové újmy či možnou dědickou nezpůsobilostí). Důsledků domácího násilí se dotýkají i navazující části. V páté autorka vymezuje základy postavení a působnosti orgánů sociálněprávní ochrany dětí v případech domácího násilí. Část šestá je pak věnována popisu náhradní péče o

týrané děti v případech, kdy bylo týráním natolik intenzivní a významné, že došlo k omezení či zbavení rodičovské odpovědnosti a předání dítěte do péče jiného subjektu. Navazující partie se stručně zabývá vyhledáváním a odhalováním domácího násilí, poslední část je věnována statistice. Celá práce je zakončena shrnujícím závěrem.

Uvedenému členění práce není možné v základu nic vytýkat. Občas se výklad opakuje, respektive dále rozvíjí dříve nastíněné otázky. Nejde však o nic výrazně rušivého. Po obsahové stránce je snad autorce možné vytknout jistou povrchnost až popisnost určitých částí výkladu. Tato skutečnost jde nutně na vrub snaze autorky pojednat o všem, co s problematikou domácího násilí na dětech souvisí. Zůstává jí tak poměrně málo prostoru pro hlubší či teoreticky zaměřené výklady. Pochválit je třeba naopak shrnující partie, kterými autorka pravidelně doplňuje jednotlivé ucelené úseky výkladu. Velmi pozitivně je pak třeba nahlížet na odvahu autorky vyjadřovat své vlastní názory k dané problematice. Diplomantka se nebojí kriticky zhodnotit jak právní úpravu samotnou, tak aplikační praxi. Jasně tak projevuje zájem o téma i velmi dobrou orientaci v něm. Ostatně autorka při vypracování práce navázala kontakt s příslušnými institucemi (orgány sociálně-právní ochrany dětí, soud) a získala tak řadu praktických postřehů. Mnohé její myšlenky mohou být kontroverzní a nemusí být sdíleny každým čtenářem, to však není nutně cílem diplomové práce.

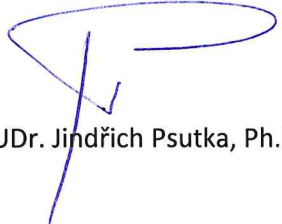
Práce je doplněna obsáhlým poznámkovým aparátem. V práci je využít reprezentativní vzorek odborných zdrojů. Autorka cituje v intencích platné citační normy. Formální úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Autorka se dopouští dílčích nepřesností a pochybení proti pravidlům pravopisu, jde však jen o jevy zcela ojedinělé.

S ohledem na uvedené lze shrnout, že odevzdaná práce splňuje všechny požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorka se v celém rozsahu práce přidržuje zvoleného tématu. Její výklad by mohl být mnohdy hlubší. Rozsah práce však překračuje 80 stran a mnoho prostoru pro detailnější výklad všech v práci traktovaných otázek nezbyvá. Z daného textu je zjevný zájem autorky o danou problematiku i velmi dobrá orientace v ní. Neleze tak než uzavřít, že práce je způsobilá obhajoby. V případě jejího úspěšného zvládnutí navrhuji práci hodnotit jako výbornou.

Otázky:

Zhodnoťte současný stav úpravy ochrany proti domácímu násilí páchané na dětech. Navrhněte změny, které by přispěly k lepšímu řešení těchto situací.

V Plzni dne 9. května 2019

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.